

OBČIANSKA VÝCHOVA 5. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	OBČIANSKA NÁUKA
Ročník	5. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín 1/0 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vede ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebazpoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaniu základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaní mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie - kompetencie

- **sociálne a personálne**
- viesť žiakov k efektívnej spolupráci v skupine, pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce,
- motivovať žiakov k diskusii v skupine,

- viesť žiakov prostredníctvom spoločných prezentácií, rozborov a hodnotenia práce k sebahodnoteniu ústneho a písomného prejavu a ďalších aktivít,
- viesť žiakov k utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí, k realistickému sebazpoznávaniu a sebahodnoteniu, k akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- viesť žiakov k pozitívnej predstave o sebe samom, poznať a využívať silné stránky svojej osobnosti,
- kriticky hodnotiť svoje nedostatky, počítat s nimi pri výbere povolania
- **spoločenské a občianske**
- oboznámiť žiakov s ich právami a povinnosťami vo všetkých oblastiach spoločenského života,
- naučiť žiakov kultivovane obhajovať svoje práva v rôznych životných situáciách,
- dôslednou a systematickou kontrolou zadávaných úloh navodzovať situácie k získaniu vedomia zodpovednosti za včasné plnenie zadávaných úloh a zodpovednosti za vlastnú prácu,
- pripravovať pre žiakov úlohy, na ktorých sa učia poznávať legislatívu a všeobecné morálne zákony a dodržiavať ich,
- motivovať žiakov sledovať aktuálne dianie v živote spoločnosti doma a vo svete a dokázať k nemu zaujať stanovisko,
- **pracovné**
- na konkrétnych situáciách naučiť žiakov dodržiavať pravidlá práce a správania sa,
- naučiť žiakov využívať vedomosti v záujme vlastného rozvoja aj svojej prípravy na budúce povolanie,
- naučiť žiakov získať si podklady pre dôležité rozhodnutia v rôznych oblastiach spoločenského života,
- **riešiť problémy**
- zadávať problémové otázky a úlohy, ktoré žiaci samostatne riešia a prichádzajú k vlastným záverom a riešeniam,
- viesť žiakov ku kritickému mysleniu, využívaniu logického myslenia,
- viesť žiakov k tvorivému riešeniu úloh, ktoré dokážu prezentovať a obhajovať,
- viesť žiakov ku spolupráci pri riešení problémov a úloh v skupine,
- pripravovať žiakov na prípadný neúspech, naučiť ich vytrvalo hľadať ďalšie možnosti uplatnenia,
- **komunikačné**
- naučiť žiakov počúvať druhých ľudí, vnímať neverbálnu komunikáciu,
- naučiť žiakov kultivovane sa vyjadrovať
- rozvíjať komunikačné schopnosti riadenou diskusiou k učivu, ktoré má súvislosti s aktuálnymi problémami a dianím,
- vhodnými učebnými aktivitami viesť žiakov k presnému a výstižnému vyjadrovaniu sa
- vhodnými príkladmi a úlohami učiť žiakov klásť jasné a zrozumiteľné otázky,
- vytvárať problémové situácie, pri ktorých žiak v spolupráci s ostatnými vyhľadáva informácie, triedi ich a spracováva,
- **v oblasti informačných a komunikačných technológií**
- viesť žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačnej technológie pri tvorivých aktivitách,
- viesť žiakov, aby nadobudli schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získať a spracovávať informácie a používať pri prezentácii.
- **k celoživotnému učeniu sa**

- viesť žiakov k uvedomeniu si významu celoživotného vzdelávania v súčasnej spoločnosti,
- naučiť žiakov samostatne vyhľadávať a triediť informácie z rôznych oblastí spoločenského života,
- na vhodne zvolených ukážkach viesť žiakov k formulovaniu vlastných záverov, pri ktorých uplatnia teoretické znalosti a naučia sa obhájiť vlastné stanoviská,
- zadávať žiakom na spracovanie a riešenie úlohy, ktoré žiaci riešia samostatne alebo v skupinách, výsledky svojej práce prezentujú a získané informácie prepájajú do širších celkov, hľadajú medzi nimi súvislosti a vyvodzujú z nich závery.

4. Stratégia vyučovania – metódy a formy práce

- Pri vyučovaní tohto predmetu je potrebné vytvoriť pre žiakov dostatočný priestor na tvorivý prístup k riešeniu problémov, podporovať kritické myslenie a schopnosť samostatnej práce. Dôležité je, aby sa zabezpečil dostatočný priestor na nácvik zručností a aplikáciu získaných poznatkov.
- Učiteľ pri výbere metód volí také metódy a formy práce, ktoré podnecujú aktivitu žiakov a okrem vedomostí rozvíjajú zručnosti a postoje žiakov. Okrem klasických metód využíva aktivizujúce metódy, ako inscenačnú metódu, situačnú metódu, brainstorming, riešenie problémových úloh, prácu s informačnými zdrojmi, najmä s internetom, s tlačou, žiacke referáty.
- Tento predmet priamo vyžaduje aj iné formy vyučovania, ako sú napr. besedy s odborníkmi, návšteva na úrade, v múzeu a podobne.

5. Učebné zdroje

Učebné zdroje (pre 5. roč.)

D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 5. ročník ZŠ, SPN, 2009, Bratislava
 Internet, www.zborovna.sk, rodinné albumy

Učebné zdroje (pre 6. roč.)

D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 6. ročník ZŠ, SPN, 2009, Bratislava
 Internet, , www.zborovna.sk, regionálna literatúra

Učebné zdroje (pre 7. roč.)

1. TC Sociálne vzťahy v spoločnosti :

J. Kučírek, I. Balková, V. Jakubovská, G. Jonášková, F. Ondrišák: Občianska výchova pre 6. ročník ZŠ, SPN, Bratislava, druhé vydanie, 2000
 J. Dříza, E. Dřízová: Občianska výchova pre 7. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, druhé vydanie, 2000, Bratislava

A. Krsková, D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska výchova pre 8. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2004, Bratislava,

denná tlač, časopisy, pracovné listy, internet,CD, školská knižnica, [www.zborovna. Sk](http://www.zborovna.sk),
[www. Wikipedia.sk](http://www.Wikipedia.sk)

2. TC Občiansky život ako proces formovania demokracie:

E. Dřízová: Občianska výchova pre 7. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2000, Bratislava.

A. Krsková, D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska výchova pre 8. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2004, Bratislava

Ústava SR , denná tlač, časopisy, pracovné listy, internet,CD, školská knižnica,
www.zborovna.

Učebné zdroje (pre 8. roč.)

A. Krsková, D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska výchova pre 8. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2004, Bratislava

denná tlač, časopisy, pracovné listy, www.zborovna.sk, www.wikipedia.sk,
www.portal.gov.sk

Ústava SR

Zákon o rodine - Zákon č. 36/2005 Z. z.

Trestný zákon – Zákon č.300/2005 Z. z.

Bocková, A. a kolektív: Náuka o spoločnosti. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2006, Bratislava

6. Obsah vzdelávania a požiadavky na výstup

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Medzipredmetové vzťahy

Na hodine občianskej náuky možno využiť poznatky aj z iných predmetov najmä :

- dejepisu
- geografie
- slovenského jazyka a literatúry
- náboženskej výchovy, regionálnej výchovy

Prierezové témy

Do hodín občianskej náuky budú vhodne včlenené prierezové témy osobnostný a sociálny rozvoj, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, tvorba projektu a prezentačné zručnosti, multikultúrna výchova, mediálna výchova.

Tematický celok: Moja rodina (5. ročník)

Obsahový štandard

- Funkcie rodiny a princípy, na ktorých fungujú vzťahy v rodine
- Pravidlá platné v rodine, práva a povinnosti rodičov a detí
- Rodinná genéza 2 generácií dozadu, rodostrom
- Zvyky a tradície rodiny (Vianoce, Veľká noc...)
- Verbálna komunikácia a neverbálna komunikácia, jednosmerná komunikácia
- Základné komunikačné techniky
- Dôvody, ktoré vedú ku krízam v rodine: rozvod rodičov, choroba v rodine
- Neúplná rodina, typológia záťažových situácií, problémy rodinného života
- Spôsoby riešenia
- Životné štýly, stres, relaxačné techniky
- Zdravý životný štýl: zdravá životospráva, pravidlá duševnej hygieny
- Spôsoby trávenia voľného času, spoločné voľnočasové aktivity
- Individuálne voľnočasové aktivity (turistika, šport, kultúra, starostlivosť o domáce zvieratá...)
- Voľný čas v rodine, spôsoby trávenia voľného času v rodinách
- Širšia rodina
- Medziľudské vzťahy, priateľstvo, pomoc a podpora
- Viacgeneračné rodiny, problémy spolunažívania vo viacgeneračných rodinách
- Dohovor o právach dieťaťa, zákon o rodine

Výkonový štandard

- Chápe význam rodiny pre človeka a spoločnosť
- Vie rozlíšiť pozitíva a negatíva v rodinných vzťahoch

- Chápe zmysel pozícií jednotlivých členov pre fungovanie rodiny
- Chápe význam pravidiel v rodine
- Chápe spätosť práva a povinností
- Vie ochraňovať svoje práva a plní si svoje povinnosti
- Získa úctu a hrdosť na svoju rodinu, tradície a zvyky
- Pochopí spätosť prítomnosti s minulosťou
- Vie rozlíšiť v čom sú si rodiny podobné a v čom sú originálne
- Chápe dôležitosť komunikácie medzi členmi rodiny pre ich harmonický život
- Začne uplatňovať komunikačné techniky
- Vie obhajovať, zdôvodňovať svoj názor a rešpektovať názor ostatných
- Prejavuje úctu k názorom rodičov, identifikuje príčiny rodinných kríz
- Chápe potrebu preberať rolu neprítomného člena rodiny
- Vie prejaviť cit spolupatričnosti
- Vie pomenovať záťažové situácie a vygenerovať základné problémy rodinného života
- Vie: vyjednávať, zdôvodňovať svoje riešenia, aktívne počúvať, robiť kompromisy, prijímať rozhodnutie
- Porovnáva jednotlivé životné štýly
- Vie identifikovať stres a naučí sa techniky na jeho odbúranie
- Uplatní základy zdravej výživy, odolá módnym trendom v životospráve
- Uplatňuje pravidlá duševnej hygieny vo svojom rodinnom živote
- Vie rozlíšiť vhodné a nevhodné spôsoby trávenia voľného času
- Vysvetlí, prečo je pre rozvoj jeho osobnosti dôležité spoločné trávenie voľného času
- Naučí sa prispôbovať ostatným členom rodiny
- Formuje si pocit spolupatričnosti, vie vymenovať členov svojej širšej rodiny
- Na príkladoch uvedie ako fungujú vzťahy v širšej rodine, susedské vzťahy
- Vie určiť čím sa vzájomne obohacujú a ako si pomáhajú
- Vie vysvetliť pojem viacgeneračnej rodiny
- Zdôvodni potrebu vzájomnej starostlivosti rodičov, detí, starých rodičov
- Chápe a pomáha starým rodičom, vie pracovať s dokumentom a zákonom

- Pozná svoje práva a povinnosti zo zákona, osobne sa angažuje proti porušovaniu práv detí, vie, že vzťahy v rodine upravuje Zákon o rodine.

Tematický celok: Moja škola (5. ročník)

Obsahový štandard

- Princípy fungovania triedneho kolektívu
- Postavenie jednotlivcov v skupine a ich vzťahy
- Sociálne roly, socializácia, osobnosť: pozitívna, negatívna
- Vodca, vodcovský typ (charakteristické znaky)
- Súperenie, súťaživosť, pravidlá spolupráce, kompromis, riešenie konfliktov
- Rovnosť, rovnakosť
- Predsudok, sebaopoznanie, sebahodnotenie, poznanie a hodnotenie iných
- Vzájomné pôsobenie členov kolektívu
- Družní spolužiaci, žiaci s problémami pri nadväzovaní sociálnych vzťahov
- Dokument: práva a povinnosti žiakov v konkrétnej triede
- Vytvorenie a činnosť triednej samosprávy, dokument: práva a povinnosti žiakov na ZŠ
- Vytvorenie a činnosť žiackeho parlamentu (školskej žiackej samosprávy)
- Mimosučovacie aktivity v škole, záujmové útvary v škole
- Aktívne využívanie voľného času (mimoškolská činnosť)
- História, úspechy žiakov, bývalí pedagógovia
- Osobnosti školy, symbolika školy (logo, hymna)
- Osobnosť učiteľa, pracovné štýly učiteľa
- Povolanie, zamestnanie, rodinné tradície v povolaniach
- Systém hodnôt, hodnoty detí školského veku
- Vzdelanie v systéme hodnôt detí školského veku, celoživotné vzdelávanie, typy a stupne škôl, školské zariadenia, typy a stupne škôl vo vybraných štátoch EÚ (kritériá výberu: Projekt Comenius), povinná školská dochádzka
- Režim dňa, výchova, vyučovanie, voľnočasové aktivity

- Spôsoby učenia a vyučovania v budúcnosti, postavenie žiaka a učiteľa v budúcnosti, obsah vzdelávania v budúcnosti

Výkonový štandard

- Vysvetlí príčiny pozícií jednotlivých žiakov (aj seba) v triednom kolektíve
- Vie vymenovať základné roly žiakov v triede a zaradiť žiakov do nich
- Vie vysvetliť, čo je socializácia a prečo je pre jednotlivca dôležitá
- Objasní podstatu problémov vo vzťahu
- Vie rozlíšiť negatívne a pozitívne osobnosti triedy
- Objasní význam pozitívnych vzorov (pozitívnych vodcov osobnosti) pre život triedy
- Odhalí manipuláciu zo strany spolužiaka a odolá jej
- Uvedie príklady súťaživosti v pozitívnom aj v negatívnom zmysle
- Pozná a riadi sa pravidlami spolupráce pri činnostiach triedneho kolektívu
- Je ochotný robiť kompromisy, pozná základné spôsoby riešenia konfliktov a uplatňuje ich v živote triedy, vie rozlíšiť pojmy rovnosť a rovnakosť
- Chápe pojem predsudok, na príkladoch uvedie, čo môžu predsudky spôsobiť
- Pozná svoje pozitíva a negatíva, vie určiť pozitíva aj negatíva spolužiakov bez urážania, rozozná odlišnosti jednotlivcov v procese vytvárania sociálnych vzťahov
- Je ochotný pomôcť spolužiakom s problémami pri nadväzovaní kontaktov, pri socializácii
- Zúčastní sa na tvorbe práv a povinností žiakov triedy (aktívna spolupráca)
- Využije možnosť ovplyvniť život vo svojej triede, rozvíja zodpovednosť za seba a iných, pozná svoje práva a povinnosti v škole
- Vie, kto ho zastupuje v školskom parlamente a ako obhajuje jeho práva
- Zapája sa do mimoškolských aktivít, pozná, ktoré záujmové útvary pracujú v škole a začlení sa do niektorého z nich, uvedie možnosti mimoškolského využívania voľného času
- Vie uviesť úspechy osobností pedagógov a históriu svojej školy, pozná jej symboliku, rozvíja pocit hrdosti, spolupatričnosti, posilňuje snahu reprezentovať školu
- Vie uviesť základné typy osobnosti učiteľa, pozná základné pracovné štýly učiteľa
- Rozvíja kritické myslenie, schopnosť vyjadriť svoj názor bez urážania
- Vysvetlí na príkladoch pojmy povolanie, zamestnanie, uvedomí si svoj záujem o isté povolanie a vplyv rodiny na svoju budúcu pracovnú orientáciu

- Vie uviesť najdôležitejšie hodnoty vo svojom živote, vysvetlí, prečo má vzdelanie práve také miesto v jeho hodnotovom systéme, toleruje hodnoty spolužiakov
- Chápe pojem a prijíma myšlienku celoživotného vzdelávania ako predpokladu pre svoje budúce uplatnenie sa v práci, rozlišuje typy stredných škôl, vie vymenovať niektoré školské zariadenia, pozná možnosti ďalšieho vzdelávania u nás, porovná typy a stupne škôl u nás a v niektorých štátoch EÚ, rozlišuje dĺžku trvania povinnej školskej dochádzky u nás a v štátoch EÚ
- Porovnáva život žiaka SR – zahraničie, mesto – dedina, hľadá podobnosti a odlišnosti
- Rozvíja kritické myslenie, vyjadruje svoj názor a zdôvodňuje ho, rozvíja tvorivosť, fantáziu, prejaví aj zmysel pre realitu, vie vyjadriť a obhájiť svoju predstavu.

Obsah predmetu je koncipovaný na 33 hodín ročne, to znamená 1 hodina týždenne (3 hodiny sú vyčlenené na opakovanie alebo projekty).

OBČIANSKA VÝCHOVA 6. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	OBČIANSKA NÁUKA
Ročník	6. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín 1/0 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Tematický celok: Moja obec, región, vlasť, Európska únia (6. ročník)

Obsahový štandard

- História a súčasnosť mojej obce
- Kronika a erb mojej obce
- Významné osobnosti našej obce
- Na čo som hrdá / hrdý v mojej obci a jej okolí (pamiatky, príroda)
- Obecná samospráva
- Verejný, kultúrny a spoločenský život v našej obci
- Môj región
- Moja vlasť – Slovenská republika
- Štátne symboly
- Európska únia
- Prepojenie národnej identity s európskou identitou

Výkonový štandard

- Žiak pozná históriu a súčasnosť obce, v ktorej žije.
- Vie vysvetliť význam symbolov obce (erb, vlajka).
- Vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a pre prepojenie so súčasnosťou.

- Pozná osobnosti obce v minulosti a dnes. Uvedomuje si význam pozitívnych vzorov z minulosti a súčasnosti pre svoj život
- Buduje si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej prírody a pamiatok.
- Vie kto je starostom/primátorom obce. Pozná základné úlohy obecnej samosprávy.
- Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci alebo sa ich zúčastňuje.
- Žiak pozná históriu a súčasnosť regiónu, v ktorom žije.
- Vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, prítomnosti, pamiatok a prírody. Pozná štátne symboly a vie, ako im vzdať úctu.
- Uvedomuje si význam európskej integrácie pre život občanov SR. Vie vyhľadať a v praktickom živote používať základné informácie o EÚ.
- Uvedomuje si nutnosť zachovania slovenskej národnej identity s prepojením na európsku identitu.
- Podporuje šírenie znášanlivosti a tolerancie medzi národmi EÚ.

Tematický celok: Vnútorň a vonkajší život jednotlivca (6. ročník)

Obsahový štandard

- Ľudská psychika
- Osobnosť
- Proces učenia sa
- Psychológia v každodennom živote
- Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí
- Sociálne skupiny
- Sociometria skupiny
- Sociálne vzťahy v triede
- Sociálne zručnosti

Výkonový štandard

- Uvedomuje si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou).
- Uvedomuje si, že jeho psychika je vo vývine. Pozná základné prvky psychiky – pocit, vnem, predstava. Vie ich rozlíšiť.
- Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti.

- Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu a vie zaradiť seba samého.
- Vie rozlíšiť dva druhy pamäte (krátkodobú a dlhodobú) a chápe ich význam pre svoje vzdelávanie.
- Uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa. Posudzuje základné metódy učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť.
- Vie na jednoduchom príklade odvodiť z dvoch súdov záver usudzovania.
- Vie rozlišovať medzi základnými emóciami a chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií.
- Vie posúdiť svoje schopnosti pre niektorý typ činnosti.
- Vie využívať osvojené vedomosti zo psychológie vo vojom každodennom živote.
- Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov vo všetkých skupinách, ktorých je členom.
- Uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do sociálnych skupín.
- Pozná pozície a roly jednotlivcov v spoločenských skupinách.
- Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupine.
- Rešpektuje každého člena skupiny bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine.
- Vie odolávať tlaku niektorých členov skupiny.
- Podporuje včleňovanie sa jednotlivcov do sociálnej skupiny. Uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním členov sociálnej skupiny, ako aj skupiny ako celku.
- Ovláda a v každodennom živote používa základné komunikačné zručnosti – komunikuje, spolupracuje a rieši konflikty.

Obsah predmetu je koncipovaný na 33 hodín ročne, to znamená 1 hodina týždenne.

1.hod. – úvodná hodina, obsah je rozdelený do dvoch základných tematických celkov **Moja obec, región, vlasť, Európska únia** – 13 hodín a **Vnútornej a vonkajší život jednotlivca** – 17 hodín.

Žiaci počas školského roka vypracujú v časovej dotácii 2 hodiny dva projekty.

V rámci ročníka je možné zaradiť tematický celok Finančná gramotnosť s príslušnou časovou úpravou jednotlivých uvedených tematických celkov.

OBČIANSKA VÝCHOVA 7. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	OBČIANSKA NÁUKA
Ročník	7. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín 1/0 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Tematický celok: Sociálne vzťahy v spoločnosti (7. ročník)

Obsahový štandard

- Spoločnosť, človek
- Vývoj človeka
- Vývoj ,charakteristika spoločnosti
- Štruktúra spoločnosti
- Vzťahy v spoločnosti
- Typy štruktúr spoločnosti
- Veľké spoločenské skupiny
- Spoločenské vrstvy, triedy
- Sociálne zmeny
- Príčiny sociálnych zmien
- Prirodzený pohyb obyvateľstva
- Príčiny, prejavy, dôsledky migrácie
- Pohyb v rámci spoločenského rozvrstvenia
- Štruktúra obyvateľstva
- Rasy, národy, národnosti, etnické skupiny
- Náboženstvá na Zemi, funkcia náboženstiev v spoločnosti
- Kultúra, multikultúrnosť

- Príčiny a dôsledky vojen, diktátorské režimy, terorizmus – jeho príčiny, dôsledky a vplyv na spoločnosť

Výkonový štandard

- Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku a vývoji ľudskej spoločnosti a človeka.
- Pozná základné znaky ľudskej spoločnosti.
- Vie rozčleniť ľudskú spoločnosť na jednotlivé typy štruktúr.
- Pozná základné rozvrstvenie ľudskej spoločnosti.
- Vie rozlíšiť veľké spoločenské skupiny od malých.
- Vie vysvetliť význam príslušnosti k sociálnej skupine pre život jednotlivca.
- Vie vysvetliť nutnosť sociálnych zmien a pozná ich príčiny.
- Pozná súvislosti medzi sociálnymi zmenami a migráciou obyvateľstva.
- Vie vysvetliť príčiny a dôsledky migrácie, pozná možnosti zmeny postavenia jednotlivca v spoločnosti.
- Vie sa orientovať v národnom a etnickom zložení obyvateľstva.
- Vie vymenovať rasy a ich znaky.
- Pozná hlavné náboženstvá. Chápe úlohy náboženstva v modernej spoločnosti. Je tolerantný voči náboženstvám iných ľudí.
- Chápe kultúru ako výsledok činnosti ľudskej spoločnosti. Chápe hodnoty jednotlivých kultúr a toleruje kultúrnu rozmanitosť.
- Pozná príčiny konfliktov medzi spoločenskými skupinami, a príčiny vojen a terorizmu.
- Vie vysvetliť význam sociálnych hnutí pre jednotlivca a spoločnosť.

Tematický celok: Občiansky život ako proces formovania demokracie (7. ročník)

Obsahový štandard

- Občan, občianstvo, štát
- Občania v starovekom Grécku, občianska spoločnosť v rímskej republike, vývoj občianskej spoločnosti, prvé štáty na svete
- Štát, znaky štátu, znaky právneho štátu, občan a právny štát
- Ústava SR – základný zákon štátu, členenie ústavy, preambula, 2.hlava Ústavy SR

- Štátna moc, zložky štátnej moci, zákonodarná moc, štátna moc, výkonná moc, prezident, súdna moc
- Dejiny demokracie, priama a nepriama demokracia, princípy demokracie, občianska spoločnosť a demokratický štát, volebné právo, volebné princípy, slobodné a čestné voľby, voľby v demokracii, parlamentné voľby, komunálne voľby
- Štátna správa, samospráva
- Základné ľudské práva a slobody, občianske práva a povinnosti, dokumenty ľudských práv, všeobecná deklarácia ľudských práv, Dohovor o ľudských právach, práva detí, Deklarácia práv dieťaťa, Dohovor o právach dieťaťa, práva, povinnosti, zodpovednosť
- Záujmové aktivity občanov, občianske združenia, mimovládne organizácie, dobrovoľnícka činnosť, charitatívna činnosť
- Triedny žiacky parlament, školský žiacky parlament, obvodný žiacky parlament
- Účasť na zasadnutiach obecného zastupiteľstva

Výkonový štandard

- Vie vysvetliť vzťah medzi občanom a štátom.
- Pozná vznik a vývoj občianstva. Vie vymenovať znaky štátu.
- Pozná korene občianskej spoločnosti.
- Vie porovnať postavenie občanov v Aténskej demokracii a Rímskej republike.
- Vie použiť info z dejepisu o vzniku štátov.
- Vie vysvetliť pojem štát, vymenovať znaky štátu.
- Pozná korene právneho štátu v antickej spoločnosti, vie vymenovať znaky právneho štátu.
- Vie v konkrétnych situáciách rozlišovať, či ide o právny štát.
- Chápe význam ústavy pre riadenie štátu. Pozná obsah ústavy SR.
- Vie vymenovať orgány štátnej moci.
- Vie zdôvodniť, prečo je II. Hlava Ústavy SR pre občanov najdôležitejšia.
- Vie vysvetliť, ako a prečo vzniká štátna moc.
- Vie vymenovať orgány štátnej moci, úlohy parlamentu.
- Vie vymenovať, kto a ako vykonáva moc v štáte.
- Pozná základné právomoci prezidenta.
- Pozná význam súdov.

- Vie vysvetliť význam slova demokracia.
- Vie vysvetliť priamu a nepriamu demokraciu a uviesť príklady.
- Vie vymenovať princípy demokracie.
- Vie posúdiť stav demokracie v krajine.
- Vie, ako môžu občania ovplyvňovať riadenie štátu.
- Vie vysvetliť, čo znamená všeobecné a rovné volebné právo, význam slobodných volieb v demokratickej spoločnosti.
- Pozná rozdiel medzi parlamentnými a komunálnymi voľbami. Zaujíma sa o komunálne voľby v obci.
- Vie rozlíšiť orgány štátnej moci od samosprávnych orgánov.
- Pozná starostu svojej obce.
- Vie vymenovať základné ľudské práva a slobody. Vie vyhľadávať v Ústave SR jednotlivé skupiny práv.
- Vie zdôvodniť, prečo sa učíme o právach.
- Pozná základné dokumenty ľudských práv, inštitúcie ochraňujúce ľudské práva.
- Pozná svoje práva.
- Vie posúdiť situácie, kedy sú práva detí porušované, vie, ne ktoré inštitúcie sa môže obrátiť pri porušovaní svojich práv.
- Chápe spätosť práv a povinností.
- Uplatňuje zodpovednosť voči právam ostatných v bežnom živote.
- Pozná najdôležitejšie mimovládne organizácie v SR.
- Chápe podstatu tejto činnosti.
- Angažuje sa vo svojom užšom prostredí(škola, krúžky,..)
- Organizuje pomoc tým, čo ju potrebujú.
- Pozná funkcie oboch parlamentov, zaujíma sa o ich činnosť, zapája sa do spolupráce.
- Pozná meno predsedu školského parlamentu.
- Pozná fungovanie obvod. Žiackeho parlamentu.
- Vie kto zastupuje ich školský žiacky parlament v obvodnom parlamente, zaujíma sa o aktivity obvodného žiac.parlamentu.
- Získava zručnosti občianskeho života

Obsah predmetu je koncipovaný na 33 hodín ročne, to znamená 1 hodina týždenne.

1. hodina – úvodná hodina, obsah je rozdelený do dvoch základných tematických celkov **Sociálne vzťahy v spoločnosti** – 9 hodín a **Občiansky život ako proces formovania demokracie** – 21 hodín.

V časovej dotácii 2 hod. žiaci vypracujú skupinové projekty.

Tematický celok: Štát a právo (8. ročník)

Obsahový štandard

- štát, znaky štátu, funkcie štátu, vnútorné funkcie, vonkajšie funkcie, monarchia, republika, diktatúra, zákonodarná, výkonná, súdna
- parlament – NR SR, zákon, zákonodarný proces, Zbierka zákonov, platnosť zákona, účinnosť zákona
- právo, právny štát, právna istota, norma, právna norma, morálna norma, náboženská norma, estetická norma, súdy, prokuratúra, advokácia
- polícia, notárstvo, právne vedomie, vývoj právneho vedomia, právne predpisy, odvetvia práva, verejné právo, súkromné právo
- Zákon o rodine, manželstvo, rodina, rozvod
- Trestný zákon, trestný čin, trestná zodpovednosť, prezumpcia nevinu, predbežné zadržanie, zadržanie, obvinený, obžalovaný, odsúdený, trest

Výkonový štandard

- Žiak vie vysvetliť príčiny vzniku štátu, vie charakterizovať všetky znaky štátu, vie nakresliť vlajku SR, ovláda text štátnej hymny, vie vzdať úctu štátnym symbolom
- Vie uviesť príklady na jednotlivé vnútorné funkcie štátu, vie vysvetliť úlohu štátu z hľadiska jeho vonkajších funkcií, vie charakterizovať vzťahy SR so susednými štátmi.
- Vie rozlíšiť medzi absolutistickou a parlamentnou formou monarchie, vie uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu republiky, vie uviesť príklady na typy diktatúr z minulosti i súčasnosti.
- Vie vysvetliť príčiny rozdelenia štátnej moci na jednotlivé zložky, vie porovnať jednotlivé zložky štátnej moci, vie popísať priebeh plenárneho zasadnutia parlamentu – NR SR.
- Vie charakterizovať úlohu prezidenta v zákonodarnom procese.
- Vie rozlišovať medzi platnosťou zákona a účinnosťou zákona, vie definovať pojem právo, vie zdôvodniť spätosť štátu a práva, vie uviesť príklady z bežného života na platnosť nadosobnej moci zákona, vie charakterizovať jednotlivé druhy noriem.

- Na konkrétnych príkladoch vie rozlišovať medzi jednotlivými druhmi noriem.
- Vie popísať funkcie jednotlivých právnych inštitúcií SR, vie rozlíšiť služby advokáta a notára, vie popísať prepojenosť právneho vedomia s právnym poriadkom štátu.
- Vie zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia, vie definovať pojem právne predpisy, vie hierarchizovať pojmy právneho systému SR, vie opísať dve vybrané odvetvia verejného práva, vie opísať tri vybrané odvetvia súkromného práva, vie vysvetliť poslanie Zákona o rodine a jeho úlohy, vie vysvetliť všetky uvedené pojmy, vie zdôvodniť potrebu dodržiavania zákonov SR.

OBČIANSKA VÝCHOVA 8. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	OBČIANSKA NÁUKA
Ročník	8. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín 0,5/0,5 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradiície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Tematický celok: Osobnostný a sociálny rozvoj (8. ročník)

Obsahový štandard

- Sebareflexia, sebaúcta, slabé, silné stránky vlastnej osobnosti, hodnoty, postoje
- Sebadôvera, sebaopoznanie, sebazvedelávanie, zodpovednosť za svoj osobný život
- Vzdelanie, celoživotné vzdelávanie, hodnota vzdelania
- Šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok, prevencia
- Medziľudské vzťahy, spolupráca, riešenie problémov, komunikácia
- Typy rodín, vplyv , význam rodiny, interrupcia, antikoncepcia

Výkonový štandard

- Žiak sa učí formulovať, zdôvodňovať a obhajovať svoje predstavy a postoje, utvárať si pozitívny postoj k sebe samému aj druhým
- Osvojovať si študijné zručnosti
- Porozumieť sebe samému a druhým
- Žiak sa učí vnímať celoživotné vzdelávanie ako predpoklad svojej úspešnosti v živote, sa učí vnímať vzdelávanie ako verejný statok
- Žiak sa učí plánovať svoje studium
- Zvládať vlastné správanie
- Získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- Predchádzať sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania

- Osvojovať si vedomosti týkajúce sa duševnej hygieny
- Uvedomovať si hodnotu spolupráce
- Učiť sa zodpovednosti za svoju prácu, úcte k práci druhých. Uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov.
- Rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti
- Vzdelávanie k ľudským právam a k rodinnej výchove
- Otvorenosť vzt'ahov v rodine, predchádzanie neželaným javom

Obsah predmetu je koncipovaný na 33 hodín ročne, to znamená 1 hodina týždenne.

1. hodina – úvodná hodina, obsah je rozdelený do dvoch tematických celkov **Štát a právo** – 17 hodín, **OSR** – 15 hodín.

7. Metódy a prostriedky hodnotenia

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**.

Prospech žiakov je klasifikovaný známkami klasifikačnej stupnice : 1, 2, 3, 4, 5.
(1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný)

Vo výchovno-vzdelávacom procese uskutočňujeme klasifikáciu priebežnú a celkovú (I. a II. polrok). Na kontrolu vedomostí a zručností slúži písomné a ústne skúšanie. Súčasťou hodnotenia je aj vypracovanie samostatného a skupinového projektu. Hodnotí sa hĺbka porozumenia spoločenských javov , procesov a problémov , schopnosť o nich diskutovať a pracovať s pojmovým aparátom, práca s textami a ďalšími informačnými zdrojmi. Okrem známkovania priebežné hodnotenie umožňuje využívať aj slovné hodnotenie výkonov žiaka. Pri hodnotení žiakov dodržiavame tieto zásady : motivačný charakter hodnotenia, spätnú väzbu, individuálny prístup, jasné určenie pravidiel a kritérií klasifikácie, systém sebahodnotenia žiakov a hodnotenia žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami a žiakov mimoriadne nadaných .

OBČIANSKA VÝCHOVA 9. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	OBČIANSKA NÁUKA
Ročník	9. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín
ŠVP/ŠkVP	0,5/0,5 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU OBČIANSKA NÁUKA

Predmet poskytuje žiakom základné vedomosti o ekonomickom živote v spoločnosti. Vysvetľuje pojem ľudskej potreby a ako sa uspokojujú. Vysvetľuje rozdiel medzi službou, statkom, výrobkom a tovarom. Charakterizuje výrobný proces, jeho vstupy a výstupy. Vysvetľuje rozdiel medzi ekonomikou a ekonómiou. Oboznamuje s jednotlivými typmi ekonomík a základnými formami podnikania. Vysvetľuje funkciu peňazí v modernej trhovej ekonomike a opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU OBČIANSKA NÁUKA

Získať základné vedomosti o fungovaní hospodárstva z pohľadu občana. Naučiť pojem ľudskej potreby a ako sa uspokojujú. Osvojiť si rozdiel medzi službou, statkom, výrobkom a tovarom. Popísať výrobný proces, jeho vstupy a výstupy. Osvojiť si rozdiel medzi ekonomikou a ekonómiou. Popísať riešenie základných ekonomických problémov, zásady fungovania trhového mechanizmu a základné formy podnikania. Naučiť druhy bánk a peňažných ústavov na Slovensku. Naučiť rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kompetencie (spôsobilosti) riešiť problémy

- ✓ pri riešení problémov uplatňovať vhodné metódy založené na tvorivom myslení,
- ✓ otvorenosť získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov pri riešení problémov,
- ✓ formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- ✓ pri jednotlivých riešeniach spoznávať klady a zápory a uvedomovať si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- ✓ vytvárať predpoklady na konštruktívne riešenie konfliktov.

Kompetencie (spôsobilosti) občianske

- ✓ uvedomiť si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie,
- ✓ vyvážene chápať svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- ✓ uvedomiť si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k povinnostiam, prispievať k naplneniu práv iných,
- ✓ byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- ✓ sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporovať udržateľnosť kvality životného prostredia.

Kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- ✓ stanoviť si ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov,
- ✓ byť flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- ✓ chápať princípy podnikania a zvažovať svoje predpoklady pri jeho plánovaní,
- ✓ získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Tematický celok: <i><u>Ekonomický život v spoločnosti</u></i> Obsah	Obsahový štandard	Výkonový štandard
---	--------------------------	--------------------------

Základné pojmy	<ul style="list-style-type: none"> - ľudské potreby - uspokojovanie ľudských potrieb - výrobný proces - výrobné zdroje - vzácnosť výrobných zdrojov - rozhodovanie - rozhodovací proces - výber - alternatívne náklady 	<p>Žiak vie vysvetliť uvedené pojmy.</p> <p>Vie odlíšiť uvedené pojmy.</p> <p>Vie uviesť pojmy vo vzájomných súvislostiach.</p> <p>Vie vypracovať návrh využitia konkrétneho vzácneho výrobného zdroja vo výrobnom procese s uplatnením jednotlivých etáp rozhodovacieho procesu.</p> <p>Uvedomuje si dôsledky rozhodnutí.</p> <p>Učí sa konať rozvážne a zodpovedne.</p>
Ekonomika a ekonómia	<ul style="list-style-type: none"> - ekonomika - ekonómia - mikroekonómia - makroekonómia 	<p>Vie vysvetliť uvedené pojmy.</p> <p>Vie odlíšiť jednotlivé pojmy.</p> <p>Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach.</p> <p>Vie zdôvodniť potrebu osvojovania týchto pojmov z hľadiska ich uplatnenia v jeho praktickom živote.</p>
Základné ekonomické otázky	<ul style="list-style-type: none"> - Čo vyrábať? - Ako vyrábať? - Pre koho vyrábať? 	<p>Vie vytipovať príklady riešenia jednotlivých ekonomických otázok.</p>
Typy ekonomík	<ul style="list-style-type: none"> - príkazová ekonomika - trhovú ekonomiku - zmiešanú ekonomiku 	<p>Vie vysvetliť podstatu troch typov ekonomík.</p> <p>Vie porovnať jednotlivé ekonomiky z hľadiska pozitív i negatív.</p>
Trhovú ekonomiku	<ul style="list-style-type: none"> - trhovú ekonomiku - vlastnícke práva 	<p>Vie charakterizovať trhovú ekonomiku tromi znakmi.</p> <p>Vie uviesť charakteristiku vlastníckych práv.</p> <p>Vie vysvetliť vzťah medzi vlastníckymi právami a efektívnym využívaním zdrojov.</p>
Trhový mechanizmus	<ul style="list-style-type: none"> - trh - ponuka - zmeny ponuky - príčina, dôsledok 	<p>Vie vysvetliť uvedené pojmy.</p> <p>Vie na základe praktických príkladov vysvetliť vzájomný vzťah medzi ponukou, dopytom a cenou tovaru a služieb.</p> <p>Vie určiť faktory, ktoré ovplyvňujú zmeny ponuky a dopytu.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - dopyt - zmeny dopytu – príčina, dôsledok - cena 	Vie uviesť praktické príklady dôsledkov zmien v ponuke a dopyte.
Základné formy podnikania	<ul style="list-style-type: none"> - podnik - formy podniku - podnikanie - fyzická osoba - zisk - strata 	<p>Vie vysvetliť uvedené pojmy.</p> <p>Vie charakterizovať základné podmienky úspešného podnikania.</p> <p>Na konkrétnom príklade zo života opíše úspešného alebo neúspešného podnikateľa z obce alebo regiónu.</p>
Výroba, výrobca	<ul style="list-style-type: none"> - výroba - výrobca - produktivita práce - konkurencieschopnosť 	<p>Vie vysvetliť uvedené pojmy.</p> <p>Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a množstvom tovaru.</p> <p>Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a konkurencieschopnosťou.</p>
Spotrebiteľ, spotreba	<ul style="list-style-type: none"> - spotrebiteľ - spotreba - súkromná spotreba - verejná spotreba 	<p>Vie definovať uvedené pojmy.</p> <p>Vie uviesť rozdiely medzi súkromnou a verejnou spotrebou.</p> <p>Na konkrétnych príkladoch vie uviesť obmedzenie súkromnej spotreby.</p> <p>Vie použiť príklady na obmedzenie spotreby verejných statkov.</p>
Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike	<ul style="list-style-type: none"> - peniaze - funkcie peňazí - banky - sporiteľne - poisťovne - nebankové subjekty 	<p>Vie vysvetliť uvedené pojmy.</p> <p>Vie rozlíšiť jednotlivé pojmy.</p> <p>Vie určiť faktory, vytvárajúce hodnotu peňazí.</p> <p>Vie zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike.</p> <p>Vie porovnať z hľadiska služieb jednotlivé finančné inštitúcie.</p> <p>Vie posúdiť mieru rizika pri využití nebankového subjektu ako typu finančnej inštitúcie.</p>

5. PRIEREZOVÉ TÉMY

Názov	Obsah	Skratka
Environmentálna výchova	Súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky.	ENV
Mediálna výchova	Moc médií ovplyvňovať trhovú mechanizmus, mechanizmy riadenia spoločnosti a verejnú mienku.	MDV
Osobnostný a sociálny rozvoj	Získavanie a udržanie si osobnostnej integrity, pestovanie kvalitných medziľudských vzťahov, rozvoj sociálnych spôsobilostí potrebných pre osobný a sociálny život a spoluprácu.	OSR

6. METÓDY A FORMY PRÁCE

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Ekonomický život v spoločnosti	<p>Vstupné a priebežné motivačné metódy</p> <p>Expozičné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, samostatná práca s knihou, samostatné štúdium, samostatné štúdium s využitím techniky, brainstorming, situačné metódy)</p> <p>Fixačné metódy (ústne opakovanie učiva žiakom, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovací rozhovor, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry)</p>	<p>Individuálna práca</p> <p>Skupinová práca</p> <p>Diskusie</p> <p>Beseda</p> <p>Exkurzia</p>

7. UČEBNÉ ZDROJE

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Ekonomický život v spoločnosti	Šlosár, R., Čapová, M., Fabová, L, Lisý, J.: Občianska výchova pre 9. ročník základných	dataproyektor PC	denná tlač, časopisy, pracovné listy, Bocková, A.	www.zborovna.sk, www. Wikipedia.sk

	škôl Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1999, Bratislava		a kolektív: Náuka o spoločnosti. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2006, Bratislava	
--	---	--	---	--

8. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Výsledky klasifikácie sa vyjadria piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať **priebežné a celkové hodnotenie**:

- **priebežné hodnotenie** v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- **celkové hodnotenie** žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia

výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami.

Žiak bude z predmetu skúšaný **ústne** najmenej **raz** v polročnom hodnotiacom období a **písomne** najmenej **dvakrát** v polročnom hodnotiacom období. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní. Druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby zabránil preťažovaniu žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- známka za ústnu odpoveď,
- známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy,
- posúdenie prejavov žiaka.